



## **НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

---

Врз основа на член 48 став 1 точка 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18) и точка 13 од Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 186/13 и 74/15), гувернерката на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

### **УПАТСТВО**

#### **за изменување на Упатството за спроведување на Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 116/19)**

1. Во Упатството за спроведување на Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/14, 83/15 и 225/15), прилогот бр. 1 – Листа на влезните податоци, се заменува со нов прилог бр. 1 – Листа на влезните податоци.

2. Ова упатство стапува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува од 1 јули 2019 година.

**У бр. 16-18376/1**  
**31 мај 2019 година**  
**Скопје**

**Гувернер**  
**д-р Анита Ангеловска-Бежоска**

## Прилог бр. 1

Листа на влезните податоци

Р. бр.	Назив на полето	Опис на полето	Задолжително внесување
1	2	3	4
1	Тип	<b>Код на типот „клиент“:</b>  01 - правно лице. Се внесува секое правно лице.  02 - физичко лице*. Се внесува секое физичко лице.  03 - население**. Се внесува збирниот износ на сите кредитни партии на физичките лица под лимитот пропишан со Одлуката, поделен според категоријата на ризик, валутата, намената и видот на исправката на вредноста/посебната резерва.  04 - правни лица**. Се внесува збирниот износ на сите кредитни партии на правните лица и на другите клиенти (08), под лимитот пропишан со Одлуката, поделен според категоријата на ризик, валутата, претежната дејност и видот на исправката на вредноста/посебната резерва.  05 - трговци на мало**. Се внесува збирниот износ на сите кредитни партии на трговците на мало, под лимитот пропишан со Одлуката, поделен според категоријата на ризик, валутата, намената и видот на исправката на вредноста/посебната резерва.  06 - банки. Се внесува секоја банка.  07 - небанкарски финансиски институции. Се внесува секоја небанкарска финансиска институција.  08 - други клиенти (упатна литература: Водич за класификација според институционалните сектори: централна влада, локална самоуправа, фондови за социјално осигурување, непрофитни	Да

		<p>институции коишто им служат на домаќинствата).</p> <p>09 - трговци на мало. Се внесува секое лице*.</p> <hr/> <p>* Едно исто лице може да биде пријавено и како физичко лице и како трговец на мало, во зависност од тоа дали кредитот го користи како физичко лице или за деловна активност.</p> <p>** Забелешка: Вкупниот износ за типовите 03 - население, 04 - правни лица и 05 - трговци на мало не треба да надмине 5% од вкупната кредитна изложеност.</p>	
2	Рез	<b>Код за резидентот (Р) / нерезидентот (Н)</b>	Да
3	Код	<p><b>Код за уникатната идентификација во РМ:</b></p> <p>Матичен број: за правно лице резидент и за трговец на мало.</p> <p>ЕМБГ: за физичко лице резидент.</p> <p>‘0000000000001’ за збирен износ „население“.</p> <p>‘0000000xxxxx2’ за збирен износ „правни лица“ (xxxxx е претежна дејност на групата; пример, за „пдејност“ = 02 се внесува ‘0000000020002’).</p> <p>‘0000000000003’ - за збирен износ „трговци на мало“.</p> <p>Код за правно лице нерезидент. Постапка за внесување на кодот: код на државата (2 знака) + единствен матичен број (ИД) во матичната држава (без специјални знаци); пример: ИТ4064488.</p> <p>Код за физичко лице нерезидент. Постапка за внесување на кодот: код на државата (2 знака) + број на пасош (без специјални знаци); пример: ИТ235617Г8.</p> <p>Код за странски банки. Постапка за внесување на кодот: код на државата (2 знака) + код СВИФТ на странската банка.</p>	Да
4	Данбр	<b>Даночен број</b> за правни лица резиденти.	Само за типовите = 01, 06, 07, 08 и 09.

5	Назив	<b>Назив</b> на правното лице.	Да, освен за типот = 02. За типот = 09 ова поле се пополнува само за трговците поединци со регистрирана дејност. За типовите = 03, 04 и 05 се внесува опис (население, правни лица, трговци на мало).
6	Име	<b>Име</b> на физичкото лице.	Само за типовите = 02 и 09.
7	Презиме	<b>Презиме</b> на физичкото лице.	Само за типовите = 02 и 09.
8	Град	<b>Општина</b> согласно со прилогот бр. 5.	Само за резиденти. За типовите = 03, 04 и 05 ова поле не се пополнува.
9	Држава	<b>Држава</b>	Да
10	пдејност	<b>Претежна дејност</b> кај правни лица (се внесува најмалку четирицифрена шифра на дејноста согласно со Одлуката за донесување на националната класификација на дејностите - НКД Рев. 2).	Само за типовите = 01, 04, 06, 07 и 08.
11-1	брКП	<b>Број на кредитната партија</b> , секоја банка го прикажува по сопствен формат. Доколку во рамките на иста кредитна партија постојат побарувања изразени во различна валута или дел од кредитната партија е обезбеден со паричен депозит којшто ги исполнува условите дефинирани во точката 24, потточка 24.1 од Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик, тогаш се пријавува истиот број на кредитната партија со додавање на ознаката „/X“. Пример 1, за главница во денари со девизна клаузула ќе се пријави „број на кредитната партија/1“, за провизијата во денари ќе се пријави „број на кредитната партија/2“ итн. Пример 2, за кредитна партија којашто делумно е обезбедена со паричен депозит, за делот обезбеден со паричниот депозит ќе се пријави „број на кредитната партија/1“, а за необезбедениот дел од кредитната партија со паричен депозит ќе се пријави „број на кредитната партија/2“ итн.	Да

11-2	брКПС	<p><b>Број на старите кредитни партии.</b> Доколку при реструктурирањето или продолжувањето на рокот на достасување банката одобрува кредитна партија со нов број, во тој случај во ова поле се наведуваат броевите на кредитните партии коишто се опфатени со тоа реструктурирање или продолжување на рокот на достасување (на пример: број на стара кредитна партија/број на стара кредитна партија/ број на стара кредитна партија итн.).</p> <p>Ова поле се пополнува за сите кредитни изложености кај кои е извршено реструктурирање или продолжување на рокот на достасување.</p>	Да, освен за исклучоците предвидени во колоната 3.
12	типКР	<p>А - ануитетски; Е - еднократен (се вклучуваат и изложеностите коишто произлегуваат од една кредитна партија, на пример: провизија); К - кредитни картички и тековни сметки.</p>	Да, освен за типовите = 03, 04 и 05.
12-а	износа	<p><b>Износ на ануитетот.</b> Се внесува износот на ануитетот на датумот на известувањето. Ова поле се пополнува за сите кредитни изложености за кои полето 12 (типКР) е А.</p>	Да, освен за типовите = 03, 04 и 05.
13	дат1Одобр	<p><b>Датум на првиот излез на пари.</b> Доколку станува збор за изложеност кај која нема излез на пари (гаранција, акредитив), изложеност врз основа на дозволени пречекорувања, кредитни картички и слично, се става датумот на склучување на договорот. Ова поле не се пополнува во случај на консолидација на повеќе кредитни партии. Ова поле не се пополнува (празно) доколку изложеноста се состои само од камата и/или од провизија. Ова поле не е задолжително доколку изложеноста се состои само од средства по видување и депозити преку ноќ кај банки.</p>	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.
13-а	датР/П	<p><b>Датум на реструктурирање или продолжување на рокот на достасување.</b> Се внесува датумот на реструктурирањето (датР) или продолжувањето на рокот на достасување (датП).</p>	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.

		Ова поле се пополнува за сите кредитни изложености кај кои е извршено реструктурирање или продолжување на рокот на достасување.	
14	одобрКР	<b>Одобрен износ на изложеност</b> (кредит, гаранција, акредитив, рамковен кредит, кредитна картичка и слично) согласно со договорот. Ова поле не се пополнува во случај на консолидација на повеќе кредитни партии. Ова поле не се пополнува доколку изложеноста се состои само од други побарувања и/или камата. Ова поле не е задолжително доколку изложеноста се состои само од средства по видување и депозити преку ноќ кај банки.	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.
14-а	одобрР/П	<b>Одобрен износ при реструктурирањето (одобрР) или продолжувањето на рокот на достасување (одобрП).</b> Се внесува износот на кредитната изложеност на датумот на реструктурирањето или продолжувањето на рокот на достасување. Ова поле се пополнува за сите кредитни изложености кај кои е извршено реструктурирање или продолжување на рокот на достасување.	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.
15	датДостГлав	<b>Краен датум на достасување на изложеноста.</b> Се внесува крајниот датум на достасување на кредитната партија, согласно со договорот. За изложеноста врз основа на гаранции, акредитиви, кредитни картички, тековни сметки и слични производи, во оваа позиција се внесува рокот на важноста. При ануитетска отплата, се внесува датумот на достасување на последниот ануитет. Ова поле не се пополнува (празно) доколку изложеноста се состои само од камата и/или од провизија. Ова поле не е задолжително, доколку изложеноста се состои само од средства по видување и депозити преку ноќ кај банки.	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.
15-а	датГлав	<b>Датум на првото достасување на главницата.</b> Се внесува датумот на достасување на првата обврска за плаќање на главницата (првиот ануитет	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.

		или датумот на истекување на грејс-периодот). Ова поле се пополнува за кредитните изложености одобрени од 1 декември 2014 година за кои полето 12 (типКР) е А или за кои е одобрено одложено плаќање на главницата.	
16	редГлав (1)	<b>Редовна главница – недостасана.</b> Се внесува износот на недостасаната главница на крајот на периодот за кој се известува. Се внесува бруто-износот, не земајќи го предвид износот на исправката на вредноста и на акумулираната амортизација.	Да
17	изДостГлав (2)	<b>Редовна главница – достасана.</b> Се внесува износот на достасаната главница, на крајот на периодот за кој се известува. Се внесува бруто-износот, не земајќи го предвид износот на исправката на вредноста и на акумулираната амортизација.	Да
18	редКам (3)	<b>Редовна камата.</b> Се внесува износот на каматата (редовна достасана и недостасана) на крајот на периодот за кој се известува.	Да
19	нефГлав (4)	<b>Нефункционална главница.</b> Се внесува износот на нефункционалната главница на крајот на периодот за кој се известува. Се внесува бруто-износот, не земајќи го предвид износот на исправката на вредноста и на акумулираната амортизација.	Да
20	нефКам (5)	<b>Нефункционална камата.</b> Се внесува износот на нефункционалната камата на крајот на периодот за кој се известува.	Да
21	дрПобар (6)	<b>Други побарувања.</b> Се внесува износот на другите побарувања на крајот на периодот за кој се известува.	Да
22	вонСтав (7)	<b>Вонбилансни ставки.</b> Се внесува износот на вонбилансните позиции на крајот на периодот за кој се известува.	Да
23	вкИзлоз	<b>Вкупна изложеност:</b> Збир од износите во полињата 16, 17, 18, 19, 21 и 22.	Да
24-1	макДДГ/К/Д	<b>Максимален број денови на доцнење</b> на датумот на известување, и тоа: (макДДГ) за главницата; (макДДК) за каматата; (макДДД) за другите побарувања.	Да, освен за типовите = 03, 04 и 05.
24-а-1	износДДГ/К/Д	<b>Износ</b> на кој се однесува максималниот број денови на доцнење на датумот на известување, и тоа:	Да, освен за типовите = 03, 04, 05.

		(износ ДДГ) за главницата; (износ ДДК) за каматата; (износ ДДД) за другите побарувања.	
24-6	КП	<b>Намирување на обврските</b> во месецот за кој се известува. Се внесува: (КП1) доколку отплатите (делумно или целосно) ги врши жирантот; (КП2) доколку отплатите (делумно или целосно) ги врши друго лице врз основа на склучен договор за пристапување кон долг; (КП1и2) доколку отплатите (делумно или целосно) ги врши жирантот и друго лице врз основа на склучен договор за пристапување кон долг. Во случај кога отплатите ги врши кокредитобарателот, како и во сите други случаи на намирување на обврските, ова поле не се пополнува. Ознаката во ова поле ќе се ажурира секој месец и ќе се однесува на податоците за намирувањето на обврските во месецот за кој се известува.	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучокот предвиден во колоната 3.
25	КС	<b>Каматна стапка</b> , односно процентот на номиналната каматна стапка (на годишно ниво), важечка на датумот за кој се доставуваат податоците, претставен со една децимала. Ова поле не се пополнува за вонбилансните ставки и за другите побарувања (0.0).	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.
26	типКС	<b>Тип на каматната стапка</b> според склучениот договор: (Ф) фиксна каматна стапка, којашто е непроменлива; (П) прилагодлива каматна стапка, којашто се менува според одлука на надлежен орган на банката; (В) променлива каматна стапка, којашто се менува во зависност од движењата на одредена референтна каматна стапка. Пополнувањето на ова поле не е задолжително доколку изложеноста се состои само од други побарувања, вонбилансни ставки или нефункционална камата.	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.
27-1	Р/П	<b>Реструктурирање или продолжување на рокот на достасување</b> , и тоа: (Р) реструктурирање, согласно со точката 2 потточка 2.16 од Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик; (П) продолжување на рокот на достасување, коешто не е резултат на	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.



		реструктурирање на кредитната изложеност на клиентот. Доколку не е извршено реструктурирање или продолжување на рокот на достасување, ова поле не се пополнува.	
28	брР/П	<b>Број на продолжувања на рокот на достасување/број на реструктурирања.</b> Доколку не е извршено ниту едно продолжување на рокот на достасување/реструктурирање на кредитната изложеност и за типовите = 03, 04 и 05, се внесува 0.	Да
29-1	новДатДост Т	<b>Нов датум на достасување</b> на изложеноста согласно со правилата за полето 15 (датДостГлав). Овој податок се внесува само доколку е променет датумот на достасување на кредитната изложеност (во спротивно, ова поле останува празно). Ова поле се пополнува за кредитните изложености кај кои е извршено реструктурирање или продолжување на рокот на достасување.	Да, само во случај кога полето 27-1 е Р или П и полето 28 >0.
30	процентИс правПосеб Рез	<b>Процент на извршената исправка на вредноста и издвоената посебна резерва.</b> Се внесува децимален број од 0 до 100 со 1 децимално место.	Да
31	изИсправП осебРез	<b>Износ на исправката на вредноста и посебната резерва.</b>	Да
31-а	видИсправ ПосебРез	<b>Вид на исправката на вредноста/посебната резерва</b> Г- за исправка на вредноста/посебна резерва, односно очекувана кредитна загуба на групна основа за портфолио на кредити; П - за исправка на вредноста/посебна резерва, односно очекувана кредитна загуба на поединечна основа.	Да
32	вал	<b>Валута</b> од шифрарникот на Народната банка за валути. Се внесува валутата во која е одобрен кредитот.	Да
33	валТипКр	<b>Валута</b> од шифрарникот на Народната банка за валути. Преку комбинација на вредностите од ова поле и од полето број 32, се одредува валутната структура на изложеноста (денари, девизи или денари со девизна клаузула).	Да
33-а	намДев	<b>Намена на кредитот во девизи.</b> При пополнувањето на оваа колона се користат шифрите:	Само за склучени кредитни работи во девизи со резиденти.

		<p>ПС – кредит во девизи за плаќање во странство;  ПЗ – кредит во девизи за плаќање во земјата.</p> <p>Ова поле се пополнува за склучените кредитни работи во девизи со резиденти согласно со подзаконската регулатива на Народната банка за условите и начинот под кои резидентите можат да склучуваат кредитни работи во девизи и да вршат плаќања врз основа на тие кредитни работи.</p>	
34	намена	<b>Намена</b> на кредитот кај физичките лица и трговците на мало (согласно со прилогот бр. 2 и прилогот бр. 3).	Да, само за типовите = 02, 03, 05 и 09.
35	видОбезб	<b>Вид на обезбедувањето</b> (согласно со прилогот бр. 4). За една кредитна партија може да се пријават повеќе обезбедувања.	Да, освен за типовите = 03, 04 и 05.
35-а	редОбезб	<b>Ред на обезбедувањето</b> (прв – се внесува 1, втор – се внесува 2). Ова поле не е задолжително за шифрите на обезбедување од 001 до 005 и од 014 до 017.	Да, освен за типовите = 03, 04, 05 и за исклучоците предвидени во колоната 3.
36	изОбезб	<b>Износ на обезбедувањето.</b> Ако еден ист предмет се користи како обезбедување за повеќе кредитни партии, тогаш се наведува вредноста на обезбедувањето (делот) што се однесува на конкретната кредитна партија. Износот на обезбедувањето не се внесува во случај кога видот на обезбедувањето за кредитната изложеност, согласно со прилогот бр. 4 од ова упатство, има шифра 014 и 015.	Да, освен за типовите = 03, 04 и 05.
37	кодЗ	Матичен број/ЕМБГ на правното/физичкото лице <b>(жирант/кокредитобарател).</b> Доколку нема жирант/кокредитобарател, во ова поле се внесува: -1.	Да, освен за типовите = 03, 04 и 05.
37-а	данбрЗ	Даночен број на жирантот/кокредитобарателот.	Да, освен ако кодЗ = -1.
38	називЗ	Назив на жирантот/кокредитобарателот.	Да, освен ако кодЗ = -1.
39	имеЗ	Име на жирантот/кокредитобарателот.	Да, освен ако кодЗ = -1.
40	презимеЗ	Презиме на жирантот/кокредитобарателот.	Да, освен ако кодЗ = -1.
40-а	тип	З - жирант К - кокредитобарател	Да, освен ако кодЗ = -1.

		Се однесува на податоците од полето бр. 37, 37-а, 38, 39 и 40.	
41-1	усогласена ДП	<b>Усогласена девизна позиција</b> на клиентот. При пополнувањето на оваа колона се користат шифрите: Д1 - нето-извозници; Д2 - правни лица кај кои цената на најзастапениот производ зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи; Д – останати правни лица и физички лица со усогласена девизна позиција; Н – правни и физички лица со неусогласена девизна позиција. Кога одреден клиент ги исполнува условите за нето-извозник и истовремено, цената на неговиот најзастапен производ зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи, банката ја пополнува ознаката Д1.	Да, освен за нерезиденти, типовите = 03, 04, 05, 06 и 07 и за исклучоците пропишани во точката 52 став 6 од Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик.
42	ГлавницаВ П (3)	Главница на крајот на месецот (согласно со Одлуката за дополнување на Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките и штедилниците („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/98)).	Да
43	КаматаВП (4)	Камата на крајот на месецот (согласно со Одлуката за дополнување на Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките и штедилниците („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/98)).	Да
44	дрПобарВП (5)	Други побарувања на крајот на месецот (согласно со Одлуката за дополнување на Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките и штедилниците („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/98)).	Да
45	вкИзложен остВП	Вкупна изложеност: збир од износите од полињата 42, 43 и 44.	Да
46	ГлавницаО П (3)	Состојба на <b>отпишаната главница</b> на крајот на месецот. Не се внесуваат мали износи на поединечно незначайни кредитни изложености, согласно со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик.	Да, освен за исклучоците предвидени во колоната 3.
47	КаматаОП (4)	Состојба на <b>отпишаната камата</b> на крајот на месецот.	Да, освен за исклучоците

		Не се внесуваат мали износи на поединечно незначајни кредитни изложености, согласно со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик.	предвидени во колоната 3.
48	дрПобарО П (5)	Состојба на <b>другите отпишани побарувања</b> на крајот на месецот. Не се внесуваат мали износи на поединечно незначајни кредитни изложености, согласно со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик.	Да, освен за исклучоците предвидени во колоната 3.
49	вкИзлозен остОП	<b>Вкупна отпишана изложеност:</b> збир од износите од полињата 46, 47 и 48.	Да
50	називСерт	<b>Назив на сертификатот којшто ќе се прифаќа за внесување податоци</b>	Да
51	тел	<b>Телефон за контакт</b>	Да
52	е-пошта	<b>Електронска пошта за контакт</b>	Да